

Församlingsinstruktion

INLEDNING

Örnsköldsviks södra pastorat ingår i Örnsköldsviks kontrakt och Härnösands stift. Pastoratet bildades 2022 när de tre tidigare pastoraten Själevad, Mo och Björna, Anundsjö–Skorped samt Nätra–Sidensjö, gick samman. Pastoratet har idag sju församlingar men från och med 2024 kommer den största av dem; Själevads församling, att delas upp i Själevads, Gullängets, respektive Domsjö församling. Örnsköldsviks södra pastorat ligger inom Örnsköldsviks kommun i Västernorrlands län. Kommunen har kust mot Bottenhavet och dess vackra skärgård och här finns även världsarvet Höga Kusten. Pastoratet är geografiskt vidsträckt och består av stadsnära församlingar och flera landsbygdsförsamlingar.

1

Omvärldsbeskrivning och analys

Örnsköldsviks kommun har under de senaste åren präglats av en negativ befolkningsutveckling. 2019 var antalet invånare 55 998. Prognosen för perioden 2020–2029 är att befolkningen kommer att minska med ett hundratal personer. Minskningen följer av att dödstalen förväntas överstiga födelsetalen och att inflyttningstrenden inte räcker för att täcka detta. Benägenheten att flytta från kommunen är dock lägre än från många andra platser i Sverige. Medelåldern ökar och förändringen av åldersgrupper förväntas bli att barn under 10 år minskar i antal, medan ungdomar i åldrar 13–18 år ökar. Unga vuxna 19–24 år ökar i antal medan vuxna 25–64 år minskar. Yngre pensionärer 65–79 år minskar i antal medan äldre över 80 år ökar.

Inom kommunen erbjuds ett rikt förenings- och idrottsliv. Här finns flera kristna samfund, inom våra församlingar finns ett utvecklat samarbete med bland annat EFS. Pastoratets församlingar är även medlemmar i ekumeniska råd och nätverk.

Grundskolor finns inom alla församlingar. Gymnasieutbildningarna är i huvudsak koncentrerade till stadskärnan (utanför pastoratets gränser), en gymnasieskola finns även i Själevads församling. Mellansels folkhögskola har Svenska kyrkan och EFS som huvudmän. Skolan har en kristen profil och erbjuder bland annat kyrkomusikerutbildning.

Kommunikationerna är goda i kommunens centrala delar med E4 som passerar stadskärnan. Tågförbindelse finns såväl norrut som söderut samt lokal busstrafik. Utom pastoratet finns även Örnsköldsviks flygplats i Gideå.

Den största arbetsgivaren är Örnsköldsviks kommun med cirka 5 500 anställda. Även regionen är en stor arbetsgivare med bland annat sjukhuset i Örnsköldsvik. Kommunen är företagstät med cirka 6 500 företag inom olika branscher, såväl små och mellanstora lokalägda företag som stora internationellt verksamma exportföretag. De största arbetsplatserna inom pastoratet är BAE Systems Hägglunds inom Själevads församling samt Bosch Rexroth inom Anundsjö församling. Inlandet präglas även av en viktig skogsnäring med flera aktiva skogsbolag.

Andelen av befolkningen som är medlemmar i Svenska kyrkan har minskat i stort sett linjärt de senaste 20 åren. För de kommande tio åren kan det därför förväntas att andelen fortsätter att minska i samma takt som de senaste tio åren och vara nere strax under 60 procent år 2030. Det stämmer väl överens med den framskrivning som redovisas i "Medlemsscenario 2014-2030 Örnsköldsviks kommun", där man kom fram till att 59 procent av kommunens invånare kommer att vara medlemmar år 2030.

Med omvärldsanalysen vill vi skapa en fördjupad förståelse för hur omvärldsutvecklingen förändrar krav och förutsättningar för pastoratet. Det är många faktorer i omvärlden som påverkar vår situation såsom globalisering, klimatförändringar och teknikutveckling och kanske främst, den ökade osäkerheten som råder i världen med krig i vår närhet. Den psykiska hälsan påverkas i alla åldrar även av faktorer som höga krav i skola och arbetsliv, arbetslöshet, utanförskap och ensamhet. Eftersom den psykiska ohälsan är ett växande problem är efterfrågan stor på enskilda självvårdande samtal liksom på att skapa meningsfulla gemenskaper. Här har vi en viktig uppgift att fylla.

Medlemsantalet i pastoratet har sjunkit under den senaste tioårsperioden, orsaken kan delvis förklaras genom en negativ befolkningsutveckling och en stigande medelålder i såväl kommunen som bland våra medlemmar. Av de som avlider är en betydligt större andel medlemmar, än andelen av de barn som föds och döps. Vi noterar även fler aktiva utträden jämfört med aktiva inträden. Det är viktigt att pastoratet och dess församlingar arbetar aktivt för att väcka intresse och därmed också försöka minska antalet aktiva utträden. För det behövs medlemsvårdande insatser, inbjudande öppna mötesplatser i kombination med uppsökande verksamhet. Pastoratet behöver fortsätta satsningen på dop i alla åldrar och konfirmation.

Expanderande företag lockar arbetskraft till kommunen, även vår storslagna natur har en positiv dragningskraft. Vår utmaning är att knyta dessa till oss, att göra oss kända för de som kommer nya till våra församlingar och kommunicera vad vi har att erbjuda.

Vi vill verka för att vara kyrkan mitt i byn. En mittpunkt som står stadigt och finns för alla medmänniskor. I våra församlingar finns utvecklade samarbeten att bygga vidare på, det gäller med skola, vård, intresseföreningar, företag och inte minst, med andra samfund. Idag har EFS-föreningar sin verksamhet helt förlagd till kyrkans lokaler i Bredbyn, Nätra och Gullänget.

Den digitala utvecklingen har påverkat pastoratets kommunikation. Redan innan pandemin fanns en digital mögning som kom till stor användning när fysiska verksamheter stängdes. "Kyrkan på nätet" har kommit för att stanna som ett komplement till den traditionella verksamheten.

Pastoratet i siffror 2021

Antal kyrkotillhöriga i pastoratet: 22 580, utgör 69,7 tillhörighet. Församlingarna varierar mellan 67,1 och 79,1 % i tillhörighet. (Källa Församlingsrapporter)

Församling	Folkmängd 2021	Antal medl 2021	Tillhöriga % 2021	Tillhöriga % 2011
Anundsjö	3 539	2 798	79,1	88,1
Björna	1 384	1 027	74,2	83,8
Mo	1 215	915	75,3	86,2
Nätra	5 282	3 586	67,9	80
Sidensjö	1 143	897	78,5	84,6
Själevad	19 269	12 927	67,1	80,1
Skorped	562	430	76,5	82,6
Pastoratet	32 394	22 580	69,7	

VÅRA FÖRSAMLINGAR

Anundsjö församling

Anundsjö församling inrymmer centralorten Bredbyn (4 mil nordväst om Örnsköldsvik) samt ett flertal mindre orter som Mellansel, Solberg och Myckelgensjö. Bygden har ett mycket starkt företagande med mer än 100 verksamma företag. Här finns flera byskolor och ett högstadium i Bredbyn. Närheten till Anundsjöskolan har gynnat den positiva utvecklingen av församlingens ungdomsverksamhet. Församlingen är engagerad i Byggsam Anundsjö, en samverkansorganisation som arbetar för att stärka en levande landsbygd. Här finns även ett rikt föreningsliv. Inom församlingen finns Anundsjö kyrka (invid 1437) och Solbergs kyrka (invid 1918).

Skorpedes församling

Skorped är beläget cirka 5 mil väster om Örnsköldsvik, kring Nätraåns övre lopp. Här finns ett rikt föreningsliv och bygden, med alla dess byar, präglas av en utvecklad entreprenörsanda, en stor drivkraft och många goda relationer. Det finns ett gott ekumeniskt samarbete och en utvecklad samverkan med aktörer såsom Byggsam, Skorpedes skola, föreningar och äldreomsorgen. Skorpedes Kyrka invigdes 1848.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I ANUNDSJÖ OCH SKORPED:

- Att arbeta för att överbrygga de geografiska avstånden i församlingarna.
- Att fortsätta arbeta och utveckla relationerna till skolorna.
- Dopuppföljning för både barn och familjer/vuxna.
- Arbeta på att hitta kanaler för kommunikation – relation med lokalsamhället.
- Att stötta och främja smågruppsgemenskap med bemyndigade församlingsmedlemmar.

VÅRA FÖRSAMLINGAR

Nätra församling

Nätra ligger vid kusten drygt 15 kilometer sydväst om Örnsköldsvik. Här finns Skuleskogens norra entré som lockar många besökare till nationalparken liksom friluftsområdet Nätra fjällskog med dess fäbodvallar. Den gamla bruksorten Köpmanholmen ingår i församlingen. Här finns flera grundskolor och ett högstadium placerat i Bjästa. Nätra kyrka (invigd 1817) ligger i Bjästa tätort, till församlingen hör även Brukskyrkan (invigd 1999) som ligger i Köpmanholmen samt Ulvö kyrka (invigd 1894) i fiskeläget Ulvöhamn samt kapell på ön Trysunda. Det finns ett utvecklat ekumeniskt samarbete.

Sidensjö församling

Sidensjö är beläget drygt 20 kilometer väster om Örnsköldsvik. I Sidensjö centrum ligger bland annat Sidensjöskolan (åk 1-6). Här finns ett aktivt föreningsliv och bygden har under de senaste åren blivit populär för inflyttande yngre. En ”babyboom” har blivit resultatet av denna utveckling. Tack vare ett stort arv kommer en aktivitetspark att kunna invigas under 2023. Den ska bli en naturlig mötesplats och locka bybor i alla åldrar, en viktig utmaning för församlingen att ta till vara. Sidensjö kyrka, som började byggas på 1300-talet, är en av de äldsta i Örnsköldsviks kontrakt.

Mo församling

I Mo församling finns samhället Moliden, 20 kilometer nordväst om Örnsköldsvik. Här ligger Mo kyrka centralt placerad med skolan inom nära räckhåll. I Mo finns en gedigen industrihistoria som bland annat visas i det museum som inryms i det populära besöksmålet Rättargården. Grundskola erbjuds upp till årskurs 6. Här finns även ett nära samarbete med Framtidskyrkan i Gottne som församlingen firar gemensamma gudstjänster med. Orten har blivit något av en pendlarort då det saknas större arbetsplatser. Mo kyrka invigdes 1830.

Björna församling

Björna ligger 36 kilometer från Örnsköldsvik. Församlingen är geografiskt vidsträckt vilket gör det ekumeniska samarbetet extra viktigt. Här kan man vandra efter flottarleden upp till Björnaby där kyrkan är placerad. Församlingshemmet är placerat i Björna centrum. I Björna finns ett rikt föreningsliv och flera populära utflyktsmål. Orten Långviksmon ligger intill Storsjön ca 50 kilometer nordväst om Örnsköldsvik. Här finns ett starkt näringsliv och ett rikt föreningsliv. Det finns flera grundskolor, högstadiet är placerat i Björna. Björna kyrka invigdes 1853.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I NÄTRA OCH SIDENSJÖ:

- Vara en öppen kyrka för alla.
- Möta människor där människor är.
- Skapa mötesplatser för ungdomar.
- Satsa på pilgrimsarbete och friluftsliv.
- Testa nya former av verksamhet.
- Utveckla konfirmandarbetet.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I MO OCH BJÖRNA:

- Sy ihop livspusslet med pendling.
- Ekumenisk samverkan i glesbygd.
- Social utsatthet – alla åldrar.
- Ekonomisk utsatthet – alla åldrar.
- Tillgängligheten behöver underlättas geografiskt.
- Skapa trygga nätverk för/med ungdomar.

VÅRA FÖRSAMLINGAR

Själevads församling

I Själevads församling ingår de tre stadsnära kyrkorna Själevad, Gullänget och Domsjö. Till varje kyrka finns ett arbetslag knutet, vilka utgör distrikt inom församlingen. Dessa tre distrikt kommer från den 1 januari 2024 att bilda egna församlingar, namngivna efter kyrkorna. I Själevad finns förskolan och fritidshemmet Prästkragen samt förskolan Pysslingkragen vilka bedriver verksamhet med kristen profil med Svenska kyrkan som huvudman. I församlingen ligger även kapellet på ön Grisslan.

Själevads distrikt

Orten Själevad är mest känd för kyrkan som är en populär vigsel- och dopkyrka. Den har vid upprepade tillfällen utsetts till landets vackraste kyrka och pryder nu även ett frimärke utgivet 2023. Själevads kyrka invigdes 1880. Kyrkan är uppskattad för sitt breda musikutbud. I Själevad finns flera grundskolor, ett högstadium och en gymnasieskola.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I SJÄLEVAD:

- Ge möjlighet till gemenskap och social utveckling.
- Vara en trygg plats.
- Möta människors olika livskriser.
- Erbjuda andrum i livspusslet.
- Genom kommunikation och närvaro i samhället synliggöra kyrkan.

Gullängets distrikt

Gullängets kyrka ligger i centrum av samhället Gullänget. Försvarsmaterielindustrins expansion i området lockar till inflyttning i såväl Gullänget som andra stadsnära områden. Närheten till Botniabanans norra station ger även goda pendlingsmöjligheter till bland annat Umeå. I Gullänget finns två grundskolor varav den ena erbjuder högstadium. Gullängets kyrka stod klar 1985.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I GULLÄNGET:

- Ta hand om nyinflyttade (förväntad inflyttning när industrin expanderar).
- Förmedla hopp. Hur möter vi oro i omvärlden, närhet till militärt mål.
- Utveckla mötesplatser för unga vuxna, även ensamma i alla åldrar.
- Medlemsvård och ideella resurser.
- Förvalta och utveckla samarbetet med skolan.
- Fortsätta utveckla samarbetet med organisationer, föreningar, företag etc.

Domsjö distrikt

Domsjö kyrka uppfördes med bidrag från den skogsindustri som starkt påverkat bygden och dess utveckling. I Domsjö finns en närhet till skärgården och populära rekreationsområden. Här finns flera grundskolor varav en erbjuder högstadium. I en av skolorna, Hållänget, finns ett invigt kyrkorum som församlingen hyr. Distriktet präglas av stora skillnader i utbildningsnivåer och socioekonomisk status. Kyrkan i Domsjö stod klar 1966.

VIKTIGT FÖR FÖRSAMLINGSVERKSAMHETEN I DOMSJÖ:

- Jobba strategiskt med rekryterande miljö i arbetet med ideella.
- Fördjupa relationen med skolorna.
- Uppsökande verksamhet med målet att nå socialt utsatta.
- Existentiell hälsa.

2

Pastorala programmet

Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar för den grundläggande uppgiften

Pastoratets kyrkoråd har tillsammans med kyrkoherden det övergripande lokala ansvaret för att den grundläggande uppgiften blir utförd i de ingående församlingarna, samtidigt är församlingens styrelse med ansvar för de uppgifter som står i kyrkoordinationen och församlingsinstruktionen. I Örnsköldsviks södra pastorat regleras församlingarnas uppgifter i arbetsordningen för församlingens styrelse. Utifrån den, och den inriktning som församlingsinstruktionen anger, har församlingens styrelse tillsammans med kyrkoherden ansvar för att ange riktningen för hur den grundläggande uppgiften ska utföras. Församlingen ska äga rätt att uttrycka sin särart inom de angivna ramarna så att det lokala förutsättningarna att verka som kyrka beaktas. Kyrkorådet fördelar medel genom att ge en budgetram för verksamhet i respektive församling utifrån verksamhetsplanering och budgetäskande. I budgetarbetet strävar kyrkorådet efter att ta fram kriterier för fördelning av budgetmedel i samråd med församlingens styrelse.

Gudstjänst

Gudstjänsten är en mötesplats med Jesus i centrum, där vi får ta emot Guds förlåtelse och välsignelse. Bönen får uttalas, Bibelns ord förkunnas och nattvarden delas för att vi ska sändas ut i världen och leva med Jesus Kristus i ord och handling. Gudstjänsten är en gemenskap med varandra och med Gud.

Gemenskapen bör vara i en trygg form så att kyrkan känns som ett hem att komma till. Det blir möjligt genom att människor lokalt vill vara delaktiga. Den ska ha ett tilltal som många kan förstå och en tillåtande miljö där många uttryck visas och Andens gåvor delas. Gudstjänsten får gärna ta med flera sinnen. Även den som kommer någon enstaka gång ska känna sig välkommen. Gudstjänsten är en kraftkälla där människor tas på allvar, tidens frågor och livets bekymmer får komma i ljuset av Guds förlåtelse och kärlek samt belysa det uppdrag som vi har att vara Guds medarbetare i världen. Gudstjänsten är i första hand till för församlingens andliga växt och fungerar som evangeliserande.

→ UTMANING

Verksamheten och gudstjänsten bör vara sammankopplad, så att de verksamheter vi har får komma till uttryck i gudstjänsten och att gudstjänsten finns med som viktig och angelägen i verksamheten och att andakterna blir en påminnelse om gudstjänstens gåva.

Vi står i en gammal tradition som vi ska vara stolta över och förvalta, men då vi finns i det lokala sammanhanget så bör vi finna en balans mellan olika traditioner och vara relevant för nutiden. Att tillåta olika uttryck och samtidigt vara en plats där människor känner igen sig. Vi bör ge plats och stöd för fler medverkande för att återspegla församlingens rikedom. Många har svårt att komma till gudstjänst på söndag och därför bör man se över om det kan feras gudstjänst också någon annan dag i veckan. Se över hur vi kommunicerar gudstjänsten i församlingen och inom arbetslag och förtroendevalda så att den känns angelägen och fylld av förväntan och glädje.

→ MÅL

Gudstjänsten är en samlingspunkt och mötesplats för hela församlingen. För att den ska bli det behöver vi jobba med:

- Att stärka delaktigheten. Bjuda in till mångfald och ge fler ansvarsfulla uppgifter.
- Ge plats för många uttryck. Flera sinnen ska få uttryckas och rörelse befrämjas.
- Lokal förankring. Lokala traditioner och gemenskap tas på allvar. Gudstjänster bör feras på flera platser i pastoratet än i församlingarnas huvudkyrkor.
- Att verksamheten kopplas och syns i gudstjänsten. Arbetslag, verksamhet och ideella tillsammans formar gudstjänstgemenskapen.
- Fortsätta arbetet med gudstjänstutveckling. Bibelord som kan knytas till detta är:

Apg 2:42 Och de deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödbrytandet och bönerna.

Pet 2:9 Men ni är ett utvalt släkte, kungar och präster, ett heligt folk, Guds eget folk som skall förkunna hans storverk. Han har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus.

Luk 24:13–35 Emmausvandringen med de två som vandrade tillsammans med Jesus, utan att se att det är han, pratade om texterna och livet. När de delar brödet så ser de att det är Jesus som vandrat med dem.

→ GUDSTJÄNSTFÖRDELNING

Huvudgudstjänst feras med nattvard varje söndag och kyrklig helgdag i minst en församling i pastoratet. I Själevads församling feras huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag. Huvudgudstjänst feras också regelbundet i våra andra församlingar enligt följande;

Själevad feras gudstjänst varje söndag. Minst två av fyra som huvudgudstjänst med nattvard. Feras ekumeniska gudstjänster upp till två gånger per år.

Domsjö feras gudstjänst varje söndag, minst två av fyra söndagar feras huvudgudstjänster med nattvard.

Gullänget feras gudstjänst varje söndag, två av fyra söndagar feras huvudgudstjänst varav en med nattvard och en av fyra leds av lokal EFS förening.

Nättra feras gudstjänst varje söndag, minst två av fyra feras som huvudgudstjänst var av minst en med nattvard. En av fyra söndagar ansvarar den lokala EFS föreningen för gudstjänsten. Gudstjänst feras i Brukskyrkan en gång i månaden.

I Ulvö kyrka och i Trysunda kapell feras gudstjänst upp till två gånger om året. Nättra feras ekumenisk gudstjänst minst två gånger om året.

Sidensjö feras gudstjänst tre av fyra söndagar, två av dessa

som huvudgudstjänst och minst en med nattvard. Sidensjö feras ekumenisk gudstjänst minst två gånger per år.

Björna feras gudstjänst minst två av fyra söndagar, var av en som huvudgudstjänst med nattvard. Gudstjänst kan feras i Nylidens kapell en gång i månaden. Björna feras ekumenisk gudstjänst minst två gånger per år.

Mo feras gudstjänst minst två av fyra söndagar, varav minst en är huvudgudstjänst med nattvard och en av söndagarna är i Gottne. Mo feras ekumenisk gudstjänst minst två gånger per år.

I Anundsjö församling feras gudstjänst regelbundet i flera kyrkor. I Anundsjö kyrka feras gudstjänst varje söndag, minst två av fyra som huvudgudstjänst, varav en med nattvard. Vid minst en av fyra söndagar ansvarar den lokala EFS föreningen för gudstjänsten i församlingsgården. Gudstjänst feras i Myckelgensjö Lillkyrka minst sex gånger om året varav två med nattvard. I Solbergs kyrka feras gudstjänst minst en av fyra söndagar, varav minst en som huvudgudstjänst. Nattvard feras minst sex gånger per år.

Skorped feras gudstjänst minst två av fyra söndagar. Nattvard feras minst sex gånger per år. Skorped feras ekumenisk gudstjänst minst en gång om året.

→ GEMENSAMMA GUDSTJÄNSTER

Vid storhelger förekommer det att flera församlingar feras gemensam gudstjänst. Under sommarmånaderna kan gudstjänstfördelningen frångås och det feras även friluftsgudstjänster. Varje år feras en pastoratsfest som inleds med gemensam mässa.

Undervisning

Vår uppgift är att erbjuda människor livstydning på dopets grund. Vår undervisning ska vara en växtplats där människor, stora som små, får växa i tro på Jesus Kristus och som människor. En undervisning där vi tar varje människas längtan och nyfikenhet på allvar, där utrymme finns att återupprätta anknytningspunkterna mellan evangeliet och människors hjärtan.

Vårt uppdrag har sitt ursprung i Jesu missionsbefallning (Matt 28:16-20), där Jesus uppmanar sina vänner att gå ut i världen, göra folk till lärjungar, döpa dem och lära dem. Och i allt detta lovar han att alltid finnas med.

Vidare anger Kyrkoordinationen att barn innehar en särställning i kristen tro (KO, 2023, 1 avd. sid 11). Det innebär att barns behov, erfarenheter, utvecklings- och läroprocesser ska tas i beaktande när församlingen planerar och utför den grundläggande uppgiften. Enligt kyrkomötet 2018 är Svenska Kyrkans

Unga, Svenska kyrkans egna officiella barn- och ungdomsorganisation. Svenska Kyrkans Unga är därför en naturlig resurs i församlingens arbete (Kyrkomötets beslut 2018:19.1).

Syftet med vår undervisning är att skapa platser där människor kan tolka sina liv och tala om sin tro i relation till Bibelns berättelser. Dessa växtplatser för lärande kan vara av vitt skiftande karaktär; i mötet mellan vaktmästaren och sörjande på kyrkogården, i söndagens gudstjänst, i barn- eller ungdomsgruppens träff, i vuxnas samtalsgrupper eller i kyrkokörens övning. Växtplatserna kan också finnas utanför våra egna sammanhang, t ex vid skolbesök, hemma hos människor, vid samtal inför kyrkliga handlingar och vid medverkan i offentliga samlingar.

→ UTMANING

Utmaningarna för kyrkan idag är att våra mötesplatser inte uppfattas som givna i människors vardag, samt att kunskapen om de bibliska berättelserna generellt fattas i vårt samhälle. Varje församlings uppgift blir därför att hitta fungerande former för dessa möten utifrån människors alltmer komplexa livssituationer. Behovet av undervisning, dess vad, när och hur, skiljer sig åt under olika perioder i människors liv.

→ MÅL

Den kristna trons grundläggande människosyn är att vi är skapade till Guds avbild och är oändligt värdefulla för de vi är, inte bara för det vi gör.

- Vi vill skapa platser där människor får känna gemenskap, finna en nyfikenhet och dela liv och tro.
- Vi vill stärka enskilda församlingsmedlemmar att kunna se sig själva som en del av kyrkan i sin vardag så att också de känner att de är en del av uppdraget.
- Berättelsen om Emmausvandrarna (Luk 24:13-32) gestaltar vikten av dialogens och relationens betydelse. Där slår Jesus följe med två vilsna lärjungar och förklarar skrifterna för dem utifrån deras egen situation och frågor. Undervisning och lärande i församlingen ska utifrån detta präglas av en pedagogisk syn som bygger på dialog, varsamhet och respekt för varje människas livssituation och erfarenhet. I församlingen ska vi skapa möjlighet att slå följe med varandra på livsvandringen.

Diakoni

Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen i arbetet för ett gott samhälle där den tar sig i uttryck genom kärlek till medmänniskan, gemenskap, värnande om skapelsen och kamp för rättvisan. Diakonin kommer inte med färdiga lösningar utan vill stärka människors egna inneboende resurser

och vara en röst för de som ingen röst har. Diakonins yttersta mål är harmoni och helhet hos individer, grupper, samhällen och skapelsen. Grunden för detta arbete är Guds kärlek och det förhållningssätt som Jesus Kristus mötte oss med där han vandrade med en bit på vägen och när han frågade ”Vad kan jag göra för dig?”. Den stora utmaningen för diakonin är att vara ”i tiden”, ständigt se de aktuella behoven och anpassa sig därefter.

→ UTMANING

De generella utmaningar som vi ser i vårt pastorat och samhället i stort, är dels en ökad press på individer i alla åldrar, dels växande klasskillnader. Människan idag brottas med frågor kring ekonomi, ensamhet, samhällsförväntningar, psykisk ohälsa och nedmontering av samhällsfunktioner, krigshot och klimatförändringar. Allt detta skapar oro, ångest, stress och ohälsa samt social utsatthet. Vi ser också att långa geografiska avstånd i landsbygdsförsamlingarna skapar en form av problematik medan andra former av problematik uppstår i stadsnära församlingar. Till detta möter vi också människans personliga utveckling och de livskriser som varje ålder i sig medför.

→ MÅL

Vi ska utöva diakoni för att möta den brutenhet som nutidsmänniskan upplever så att skapelsen upprättas, genom att:

- Bidra till människors existentiella hälsa.
- Bjuda in människor till kristen gemenskap.
- Hjälpa människor att finna livsmod.
- Erbjudna möjlighet till engagemang.
- Vara en röst som synliggör missförhållanden.
- Verka för att målen i ”Färdplan för klimatet” uppfylls.

Mission

Mission är ett övergripande uppdrag som går igen i de övriga aspekterna av den grundläggande uppgiften gudstjänst, undervisning och diakoni. All mission är ett utflöde av Guds mission, Gud är subjektet och kyrkan är kallad att vara delaktig i Guds mission. Missionen utgår från att vi alla är skapade till Guds avbilder, såväl lika som unika och oändligt älskade i Guds ögon. Alla behöver utmanas av evangeliet som vill förmedla Guds kärlek, förlåtelse och nåd; befrielse, upprättelse, tro, hopp, rättvisa och gästfrihet. Vi behöver ständigt bära fram det till varandra, så att människor kan få växa och leva i tro på Jesus Kristus och i en kristen gemenskap så att Guds rike förverkligas och skapelsen återupprättas.

Vårt pastorat är en del i den världsvida kyrkan genom att vi samtidigt är lokal, regional, nationell och internationell. Detta blir synligt genom vårt arbete med Act Svenska kyrkan,

Med barnens bästa i fokus driver vi barnverksamhet lokalt i våra församlingar.

FOTO: Alex Giacomini

samt information och medvetna val kring Fairtrade, rättvis handel och information om Svenska kyrkan i utlandet. Vi värnar också om gemenskapen med olika kristna samfund inom pastoratet, genom gemensamma aktiviteter, samtal och gudstjänstliv. Genom vårt arbete som styrs av lokala förutsättningar möter vi också många nysvenskar vilket medför gränsöverskridande religionsmöten.

→ UTMANING

Den stora utmaningen för missionen idag är att många bland oss människor tvivlar på sitt eget värde, livets mening och Guds existens. Många brottas med skuld och skam. Det är också svårt att våga leva som kristen och ge uttryck för sin andlighet i mötet med dagens sekulariserade samhälle. Därför väljer många att hålla inne med sina möten med det heliga av rädsla för att bli mobbade, ifrågasatta eller klassade som naiva.

→ MÅL

Vi ska utöva mission och sprida evangeliet för att möta människors längtan efter Gud så att människor ska växa i tro och kunna leva i en kristen gemenskap. Genom att:

- Förkunna evangeliet till alla människor oavsett ålder, bakgrund eller tillhörighet så att människor har möjlighet att växa och upptäcka kristen tro.
- Stärka individer så att de känner att de vågar sprida evangeliet vidare.
- Vara öppna så att människor känner sig inbjudna och inkluderade.
- Förmedla hopp så att människor vågar tro på framtiden.
- Genom att vara den förändring vi vill se i världen så att Guds kärlek sprids och skapelsen återupprättas.
- Möta människor i deras vardag, i skola, på arbetsplatser och omsorgsboenden, samt andra arenor där människor rör sig så att kyrkan känns angelägen.
- Utifrån lokala förutsättningar arbeta med att sprida kunskap och samla in pengar så att Act Svenska kyrkan blir känd och kan göra skillnad för människor som bor under samma himmel.
- Utifrån lokala förutsättningar arbeta med att sprida kunskap och samla in pengar så att Svenska kyrkan i utlandet blir känd och kan vara närvarande för svenskar utomlands.

Präst- och kyrkomusiker- befattningar enligt kyrkoordningen

Stiftsstyrelsen fastställde 2020-06-16 § 50 minimiantalet präst-tjänster i pastoratet till 14, varav en kyrkoherde. Kyrkoherden verkar övergripande i hela pastoratet. Övriga prästtjänster är placerade i ett arbetslag, där den huvudsakliga delen av tjänstgöringen sker. Fyra av komministertjänsterna är arbetsledande för varsitt arbetslag. Arbetslagen är geografiskt uppdelade efter församlingsindelningen, och varje arbetslag har minst en prästtjänst. Pastoratet betalar även en del av en prästtjänst i Örnsköldsviks norra pastorat som verkar på gymnasieskolorna i kommunen. I KO är det enbart en kyrkomusikerbefattning som Domkapitlet beslutar om vilken befattning den ska ha. I pastoratet finns en kyrkomusiker med examen på A-nivå och en på B-nivå. Minst en kyrkomusiker ska ha examen på A-nivå. Dessutom finns elva kyrkomusiker med examen på C-nivå. Samtliga kyrkomusiker tjänstgör likt prästerna i huvudsak i de församlingar arbetslagen de ingår i inrymmer.

Mål för den kyrkomusikaliska verksamheten

Musiken är en viktig del av kyrkan och har en given plats i alla gudstjänster. Kyrkomusiken uttrycks i alla fyra aspekterna av den grundläggande uppgiften och är en viktig del av undervisning, diakoni och mission. En målsättning är att erbjuda ett utbud som tilltalar en bred målgrupp, med medverkan av såväl lokala musiker som mer kända musiker och artister. Vi ska erbjuda olika typer av konserter och musikgudstjänster med kör, orkester och orgel inom varierande genrer. Den kyrkomusikaliska verksamheten ska även inbjuda till engagemang i form av att sjunga i kör och spela instrument.

Verksamheter på andra språk

Själevads församling bedriver verksamhet på teckenspråk med regelbundna gudstjänster där alla i kontraktet bjuds in. Det finskspråkiga arbetet bedrivs i samverkan med Örnsköldsviks norra pastorat. Samiska gudstjänster hålls regelbundet i Nätra församling.

Barnkonsekvensanalys

I all verksamhet eftersträvas att barnets bästa ska stå i fokus. Det är viktigt i såväl verksamhetsplanering och budgetäskande som i den löpande verksamheten. Svenska kyrkans unga i Själevads församling framförde vid samrådsmöte att det är viktigt att det i församlingen finns öppna och välkomnande gemenskaper för barn och unga, där man kan vara med utan krav. Vidare vill de bli anspråkstagna som "en naturlig resurs i församlingens arbete" (s.7), även i andra verksamheter och sammanhang än deras egna. I samtalet betonades att det är viktigt att barnkonsekvensanalys genomförs så att det vid varje beslutsfråga tänks på hur barn och ungdomar påverkas.

Kyrkomiljö och lokalförsörjning

De kyrkobyggnader och invigda kyrkorum som finns i pastoratet är beskrivna under avsnittet om våra församlingar (s. 5-9). Gudstjänst firas enligt det som redovisas under rubriken gudstjänstfördelning (s. 11). Många gånger är det svårt att motivera underhållskostnader när nyttjandegraden i pastoratets byggnader är låg. Några kyrkobyggnader och andra lokaler behöver redan nu ses över om de ska vara kvar. Av ekonomiska skäl kan ytterligare åtgärder behöva göras på sikt. Detta finns mer utförligt beskrivet i pastoratets lokalförsörjningsplan.

Ett viktigt utvecklingsområde är att satsa på arbetet med dop och dopuppföljning.

FOTO: Håkan Nordström

Utvecklingsområden

Arbetet i pastoratets församlingar ska under den kommande fyraårsperioden fokuseras på följande tre utvecklingsområden;

- **Satsa på arbetet med dop och dopuppföljning samt konfirmation.**
- **Erbjuda öppna och inbjudande mötesplatser för barn, unga och äldre.**
- **Minska vår klimatpåverkan med målsättning att uppnå klimatneutralitet.**

Det ideella medarbetarskapet

Örnsköldsviks södra pastorat vill på olika sätt främja delaktighet och engagemang i det lokala församlinglivet. En kyrka som präglas av mångas delaktighet och engagemang är en kyrka som har framtiden för sig. Det finns en lång tradition av idealitet inom våra församlingar. Det måste finnas alternativ till det livslånga åtagandet, och även olika grad av kvalificerade uppgifter.

Utvärdering

Församlingsinstruktionen ska vara ett levande dokument som påverkas av vår reflexion om vårt uppdrag och mål. Uppföljning av församlingsinstruktionen sker vid den årliga verksamhetsuppföljningen och i budgetarbetet. Vart fjärde år ska den utvärderas för att se om den i någon mening behöver ändras.

Församlingsinstruktionen för Örnsköldsviks södra pastorat är godkänd av kyrkofullmäktige och kyrkoherde Peter Persman den 1 juni 2023. Utfärdad av Domkapitlet i Härnösands stift den 31 augusti 2023.

www.svenskakyrkan.se/ornskoldsvikssodrapastorat

Svenska kyrkan
ÖRNSKÖLDSDVIKS SÖDRA
PASTORAT

Foto verksamhet och kyrkor: Margareta Abrahamsson, Monica Backerholm, Maria Borgehammar, Sara Carlsson, Johanna Eriksson, Tova Eriksson, Jens Grensjö, Maarit Juntunen, Therese Hansson Dahlberg, Samuel Söderberg, Robert Westman och Per Ågren.